

PRÓF Í VERÐBRÉFAVIÐSKIPTUM

II HLUTI

Greining ársreikninga

Prófnúmer próftaka:

Námsgrein til prófs: Greining ársreikninga

Prófdagur: 5. febrúar 2018 Kl.: 16:00-20:00

Próftími alls: 4 klst. Prófblöð 11 vegna þessa hluta prófsins, þmt. forsíða):

Leyfileg hjálpargögn: Engin leyfileg hjálpargögn Netnotkun óheimil Fylgiblöð: Kennitölublað Tölulegar upplýsingar einnig rafrænt með prófinu

Leiðbeiningar: Lestu spurningarnar vel áður en þú svarar og farðu vandlega yfir úrlausnir áður en þú skilar þeim inn. Ekki er ætlast til að próftakar láti kalla til umsjónarmann prófs, en gera má ráð fyrir að hann komi tvisvar á prófstað, á fyrstu og síðustu klukkustund próftíma. Með prófstað er átt við auglýstan prófstað verðbréfavíðskiptaprófs.

Ef prófið fer fram í tölvuveri er úrlausnum skilað á rafrænu formi.

Ef prófi er skilað í Excel forriti skal sýna alla útreikninga og líta þá Excel-reiti sem innihalda svör gula.

SÝNA BER SKILRÍKI VIÐ UPPHAF PRÓFS.

ÖLL PRÓFBLÖÐ OG ALLAR PRÓFARKIR SKAL SKILMERKILEGA AUKKENNA MEÐ PRÓFNÚMERI.

Í LOK PRÓFS SKAL PRÓFBLAÐI OG LAUSUM PRÓFÖRKUM SKILAÐ.

VANDAÐU FRÁGANG.

GANGI ÞÉR VEL.

Verkefni 1 (48 mín. 20%) - Krossaspurningar

Merkið við eitt rétt svar með því skrá viðkomandi bókstaf við hlið númers spurningarinnar í excel skjalinu. Nota skal 360 daga á ári þar sem það á við, nema annað sé tekið fram. Hver spurning gildir 2% og aðeins eitt rétt svar er við hverri spurningu. Ekki er dregið frá fyrir rangt svar.

1. (2%) Skekkja í birgðum Partafélagsins ehf. í árslok 2016 uppgötvaðist á árinu 2017 eftir að búið var að ganga frá ársreikningi ársins 2016. Skekkjan fólst í því að það gleymdist að telja með í birgðum eitt vörubretti sem geymt var annars staðar en þar sem fjárhæðin var lág var ákveðið að fara ekki út í að afturkalla ársreikning 2016 sem þegar hafði verið samþykktur. M.t.t. ofangreindrar skekkju í birgðum, hver eftirfarandi fullyrðinga er rétt ?

- a) Kostnaðarverð seldra vara árið 2016 er vanmetið og hagnaður ofmetinn
- b) Kostnaðarverð seldra vara árið 2017 er vanmetið og eignir í lok 2017 vanmetnar
- c) Álagning árið 2017 er ofmetinn og eigið fé í lok 2017 er rétt
- d) Eignir í lok 2016 eru vanmetnar og upphafsbirgðir 2017 ofmetnar

2. (2%) Eigið fé Jaka ehf. var kr. 1.000.000 þann 1. janúar.2017. Þann 1. apríl 2017 var greiddur út arður að fjárhæð kr. 200.000 og þann 1. október 2017 var hlutfé aukið um kr. 500.000. Hver var meðalstaða eigin fjár árið 2017 ?

- a) 1.300.000
- b) 1.150.000
- c) 975.000
- d) 800.000
- e) Ekkert af ofangreindu

3. (2%) Í ársbyrjun námu eignir Brunns ehf. kr. 567.067 og eigið fé nam kr. -47.999 (neikvætt). Á árinu hækkuðu eignir um kr. 301.546 og eigið fé hækkaði um kr. 389.401. Hverjar voru skuldir í árslok ?

- a) 615.066
- b) 87.855
- c) 702.921
- d) 527.211
- e) Ekkert af ofangreindu

4. (2%) Hver eftirfarandi fullyrðinga er ekki rétt m.t.t. laga um ársreikninga ?

- a) Fastafjármuni skal eigi meta til eignar við herra verði en kostnaðarverði
- b) Veltufjármuni skal ekki færa til eignar við herra verði en kostnaðarverði eða raunvirði ef það er herra.
- c) Félag, sem er hluti samstæðu, skal tilgreina nafn og aðsetur móðurfélags..
- d) Birgðir skal meta á kostnaðarverði eða dagverði, hvort sem lægra reynist.
- e) Allar ofangreindar fullyrðingar eru réttar

5. (2%) Hver eftirfarandi fullyrðinga er rétt hvað varðar tungumál ársreiknings ?

- a) Félög ráða því á hvaða tungumáli ársreikningurinn er
- b) Allir ársreikningar, sem skilað er til Ársreikningaskrár, skulu vera á íslensku
- c) Félag sem leyfi hefur til að semja ársreikning sinn í annarri mynt en íslenskri krónu getur haft texta ársreikningsins á íslensku, ensku eða dönsku.
- d) Félög sem flokkast sem stór geta valið milli íslensku og ensku
- e) Ekkert af ofangreindu

6. (2%) Um skattlagningu arðstekna í hendi samlagsfélags gildir :

- a) Arðstekjurnar eru að fullu skattskyldar
- b) Arðstekjurnar má draga frá tekjuskattsstofni
- c) Arðstekjurnar má draga frá tekjuskattsstofni ef eldri töp hafa verið jöfnuð
- d) Arðstekjurnar skattleggjast með 20% skatti, nema hjá eignarhaldsfélögum
- e) Ekkert af ofangreindu

7. (2%) Biðtími birgða hjá Atlas ehf. var 90 dagar á árinu 2017. Meðalstaða birgða var kr. 9.600.000. Kostnaðarverð seldra vara á árinu 2017 var því kr. :

- a) 106.667
- b) 38.400.000
- c) 864.000.000
- d) 26.667
- e) Ekkert af ofangreindu

8. (2%) Hver eftirfarandi fulllyrðinga um viðskiptavild er rétt ?

- a) Viðskiptavild skal ávallt afskrifa á 5-20 árum
- b) Félög sem gera upp skv IFRS ráða því hvort þau afskrifi viðskiptavild
- c) Samkvæmt lögum um ársreikninga skal afskrifa viðskiptavild á 10 árum
- d) Viðskiptavild má ávallt afskrifa skattalega
- e) Ekkert af ofangreindu

9. (2%) Hvert af eftirtöldu fellur undir lægra þrep virðisaukaskatts ?

- a) Ferðapjónusta, félagsleg þjónusta, matvörur, gisting
- b) Matvörur, gisting, Hvalfjarðargöng, leikhúsmiði
- c) Heitt vatn, áfengi, matvörur, tímarit
- d) Bensín, afnotagjöld fjölmiðla, gisting, útfararþjónusta

10. (2%) Hagnaður ársins hjá Jarli ehf. var kr. 500.000 og hlutafé 50.000 og V/H hlutfallið var 20. Markaðsgengi Jarls ehf. var því kr. :

- a) 200
- b) 10
- c) 25.000
- d) 2.000
- e) Ekkert af ofangreindu

Verkefni 2 (67 mín. 28%) - Textaspurningar

Leitað er eftir stuttum og hnitmiðuðum svörum. Hafið í huga þau tímamörk sem hverri spurningu eru sett.

a) 4%

Varkárnisreglan er ein af meginreglum reikningshaldsins. Útskýrið hana og nefnið 2 dæmi um notkun hennar.

b) 6%

Samkvæmt lögum um ársreikninga er félögum skipt í flokka eftir stærð og eru gerðar mismunandi kröfur til reikningsskila fyrirtækja í hverjum flokki. Nefnið þessa flokka og útskýrið hvernig stærðarmörkin ákvarða þann flokk sem félag tilheyrir.

c) 4%

Hver er tilgangurinn með endurskoðun ársreikninga? Hvaða regluverki ber endurskoðendum að fara eftir í störfum sínum við endurskoðun?

d) 3%

Hvaða kostnaður er almennt frádráttarbær frá skatti hjá rekstraraðilum?

e) 3%

Hvað er samsköttun og hver eru skilyrði fyrir beitingu hennar?

f) 4%

Útskýrið hugtakið „Eining tengd almannahagsmunum“ í samræmi við lög um ársreikninga.

g) 4%

Gljúfur ehf. er eignarhaldsfélag og meðal eigna þess eru hlutabréf í félögum skráðum á markaði og hefur félagið þann háttinn á að færa virðisbreytingar þessara bréfa inn í bækur sínar í lok hvers árs. Einnig á félagið 50% hlut í rótgrónu framleiðslufyrirtæki sem gengur vel og færir Gljúfur ehf. eignarhlut sinn í því í samræmi við lög um ársreikninga. Eru einhverjar takmarkanir á því hve mikið Gljúfur ehf. getur greitt í arð til hluthafa sinna sé horft til þeirra færslna sem færðar eru í bókhaldið í tengslum við hlutabréfaeign félagsins og nefndar eru að ofan? Útskýrið.

Verkefni 3 (43 mín 18%)

Hér að neðan er lýsing á nokkrum rekstrar- og efnahagsfjárhæðum Karfa ehf.

Fasteignir eru fjórföld fjárhæð vélbúnaðar			
Vaxtagjöld eru þreföld fjárhæð vaxtatekna			
Langtímaskuldir og skammtímaskuldir eru sama fjárhæð			
EBITDA (jákvæð) er þriðjungur af kostnaðarverði seldra vara			
Annar rekstrarkostnaður er afgangstala			
Kröfur eru afgangstala			
Fyrningar eru afgangstala			
Engin breyting varð á hlutfé á árinu			
Biðtími birgða	60		
Álagning í %	150%		
Rekstrarhagnaðarlutfall	10%		
Markaðsgengi	2		
Tekjuskattur 20% eða	4.000		
Eigið fé 1/1	44.000	enginn arður greiddur 2017	
Meðalstaða birgða	20.000		
V/H hlutfall	4		
Birgðir 1/1	10.000		
Eiginfjárhlutfall	60%		
Veltufjárhlutfall	2,5		
Launahlutfall	30%		
Handbært fé	5.000		

Út frá upplýsingunum hér að ofan, stillið upp rekstrarreikningi og efnahagsreikningi árið 2017 fyrir Karfa ehf. Þar á meðal er farið fram á að eftirfarandi millisummur séu sýndar :

EBITDA
Rekstrarhagnaður
Hagnaður fyrir skatta
Hagnaður ársins
Fastafjármunir alls
Veltufjármunir alls
Eignir alls
Eigið fé alls
Skuldir alls
Eigið fé og skuldir alls

Verkefni 4 (29 mín. 12%)

Telecom hf. er fjarskiptafyrirtæki í miklum vexti og áformar enn frekari vöxt á næstu árum og ætlar því að leita fjármögnunar hjá lánastofnun. Búið er að setja upp sjóðstreymisáætlun sem lögð verður fyrir væntanlegan lánveitanda. Á næstu blaðsíðu er áætlunin ásamt kredit hlið efnahagsreiknings í lok ársins 2017.

Verkefni þitt er :

- a) (3%) Fyllið út neðsta hluta sjóðstreymisins (gulir reitir).
- b) (3%) Gerið grein fyrir lögmæti þeirrar arðgreiðslu sem greidd var út árið 2017.
- c) (2%) Miðað við það handbæra fé sem reksturinn gefur af sér árlega samkvæmt framtíðaráætlun fyrirtækisins, hvað tæki mörg ár að greiða upp skuldir fyrirtækisins?
- d) (3%) Nefnið 3 atriði sem eru til þess fallin að vekja upp spurningar hjá bankanum varðandi sjóðstreymisáætlunina.
- e) (1%) Hvaða fjárhæð er almennt talin mikilvægust í sjóðstreymi ?

Fylgiskjal vegna verkefnis 4

Sjóðstreymisáætlun	raun	raun	áætlun	áætlun	áætlun	áætlun	áætlun
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rekstrarhreyfingar							
Hagnaður ársins	120.000	130.000	160.000	170.000	200.000	220.000	240.000
<i>Rekstrarlíðir sem ekki hafa áhrif á handbært fé</i>							
Afskriftir	50.000	60.000	63.000	63.000	63.000	63.000	63.000
Gengismunur og verðbætur lána	10.000	-15.000	2.000	4.000	6.000	8.000	10.000
Söluhagnaður hlutabréfa	0	-20.000	-40.000	0	0	0	0
Hækkun tekjuskattsskuldbindingar	24.000	26.000	32.000	34.000	40.000	44.000	48.000
Hreint veltufé frá rekstri	204.000	181.000	217.000	271.000	309.000	335.000	361.000
<i>Breytingar á rekstartengdum eignum og skuldum</i>							
Hækkun birgða	-40.000	-60.000	-70.000	-70.000	-80.000	-80.000	-90.000
Lækkun skammtímakrafna	8.000	22.000	33.000	38.000	50.000	49.000	45.000
Hækkun skammtímaskulda	11.000	22.000	35.000	38.000	40.000	44.000	46.000
Handfært fé frá rekstri	183.000	165.000	215.000	277.000	319.000	348.000	362.000
Fjárfestingahreyfingar							
Kaupverð varanlegra rekstrarfjármuna	-80.000	-90.000	-200.000	-250.000	-200.000	-50.000	-50.000
Seld hlutabréf	0	80.000	88.000	0	0	0	0
	-80.000	-10.000	-112.000	-250.000	-200.000	-50.000	-50.000
Fjármögnunarahreyfingar							
Ný lán	30.000	30.000	120.000	180.000	30.000	10.000	10.000
Afborganir lána	-20.000	-30.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Greiddur arður	-80.000	-90.000	-120.000	-140.000	-140.000	-160.000	-160.000
	-70.000	-90.000	-80.000	-40.000	-190.000	-230.000	-230.000
Hækkun (lækkun) handbærs fjár							
Handbært fé í upphafi árs	20.000						
Handbært í lok árs							

Kredit hlið efnahagsreiknings í lok 2017

	<u>31.12.2017</u>
<u>Eigið fé</u>	
Hlutfé	10.000
Óráðstafað eigið fé	70.000
Alls	80.000
<u>Skuldir</u>	
Langtímaskuldir	750.000
Skammtímaskuldir	510.000
Alls	1.260.000
Skuldir og eigið fé	1.340.000

Verkefni 5 (53 mín. 22%)

Kristín Pálmadóttir er fjárfestir og á hlutabréf í ferðaþjónustufyrirtækinu Terra hf. Hún hefur verið að hugleiða að breyta um stefnu og fjárfesta í olúdreifingarfyrirtækinu Petrol hf. og selja bréf sín í Terra hf. Hún er búin að útvega ársreikninga þriggja síðustu ára fyrir bæði félög (sjá meðfylgjandi) en vantar aðstoð þína við að ákveða hvort hún eigi að láta verða af því að selja bréf sín í Terra hf. og kaupa í Petrol hf. Eitt af því sem hefur fengið Kristínu til að hugleiða þetta er yfirvofandi fjárförf Terra hf. og líklegt er talið að hluthafar verði beðnir um að leggja fram aukið hlutafé til félagsins. Kristín hefði heldur ekkert á móti því að geta losað um einhvern pening auk þess að vera áfram þátttakandi í atvinnurekstri. Einnig liggja fyrir meðaltöl kennitalna úr báðum atvinnugreinum. Enginn arður var greiddur á árinu hjá félögunum og ekki urðu breytingar á hlutafé þeirra á árinu.

Verkefni þitt er :

- a. Reikna út fyrir árin 2015-2017 fyrir bæði félögin kennitölurnar (12%)
 - i. Meðalálagning
 - ii. Eiginfjárlutfall
 - iii. Veltufjárlutfall
 - iv. Lausafjárlutfall
 - v. Biðtíma birgða
 - vi. Innheimtutíma krafna
 - vii. EBITDA
 - viii. Arðsemi eigin fjár
 - ix. EBITDA margfaldarann (V/EBITDA)
 - x. V/H hlutfall
 - xi. Markaðsverðmæti
 - xii. EBITDA / sala

- b. Skrifa stutta greinargerð (5-10 línur) til Kristínar þar sem þú lýsir þeim möguleikum sem Kristín stendur frammi fyrir, þ.e. að halda bréfunum í Terra hf. eða selja þau og kaupa bréf í Petrol hf., og ráðleggur henni hvað hún eigi að gera út frá greiningunni í a-lið og hugsanlega fleiri liðum eins og áhættu og ófjárhagslegum þáttum í umhverfinu. Athugið að félögin eru ekki í sömu atvinnugrein og eru þær nokkuð ólíkar hvað varðar áhættu, eðli og vaxtarmöguleika. (10%)

Fylgiskjal vegna verkefnis 5

Rekstrarreikningur 2015-17 (milljónir króna)									
	Terra hf.				Petrol hf.				
	2012	2011	2010		2012	2011	2010		
Sala	8.100	6.300	5.300		12.000	11.500	11.000		
Kostnaðarverð seldra vara og þjónustu	(3.300)	(2.500)	(2.100)		(8.800)	(8.400)	(8.000)		
Rekstrargjöld, önnur en afskriftir	(2.000)	(1.400)	(1.200)		(2.000)	(1.900)	(1.800)		
Afskriftir	(1.000)	(800)	(600)		(600)	(600)	(500)		
Vextir	(900)	(800)	(700)		(300)	(300)	(300)		
Skattar	(200)	(170)	(150)		(60)	(70)	(90)		
Hagnaður ársins	700	630	550		240	230	310		
Efnahagsreikningur 31/12 2017 og 31/12 2016 og 31/12 15 (milljónir króna)									
	Terra hf.				Petrol hf.				
Eignir	31/12 17	31/12 16	31/12 15	31/12 04	31/12 17	31/12 16	31/12 15	31/12 04	
Fastafjármunir:									
Óefnislegar eignir	1.800	1.800	1.800	1.800	100	100	100	100	
Fasteignir og tæki	1.200	1.000	800	700	2.000	2.000	1.700	1.600	
	3.000	2.800	2.600	2.500	2.100	2.100	1.800	1.700	
Veltufjármunir:									
Birgðir	350	300	200	200	1.300	1.200	1.000	900	
Viðskiptakröfur	800	500	400	300	700	650	500	450	
Handbært fé	50	100	100	70	200	250	200	150	
	1.200	900	700	570	2.200	2.100	1.700	1.500	
Eignir samtals	4.200	3.700	3.300	3.070	4.300	4.200	3.500	3.200	
Eigið fé og skuldir									
Eigið fé:									
Hlutfé	50	50	50	50	50	50	50	50	
Annað eigið fé	1.430	730	100	(450)	1.660	1.430	1.200	890	
	1.480	780	150	(400)	1.710	1.480	1.250	940	
Skuldir:									
Langtímaskuldir	1.500	1.600	1.500	1.300	600	700	800	900	
Næsta árs afborganir	(150)	(150)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	(100)	
	1.350	1.450	1.400	1.200	500	600	700	800	
Ýmsar skammtímaskuldir	1.220	1.320	1.650	2.170	1.990	2.020	1.450	1.360	
Næsta árs afborganir	150	150	100	100	100	100	100	100	
	1.370	1.470	1.750	2.270	2.090	2.120	1.550	1.460	
Skuldir samtals	2.720	2.920	3.150	3.470	2.590	2.720	2.250	2.260	
Eigið fé og skuldir samtals	4.200	3.700	3.300	3.070	4.300	4.200	3.500	3.200	
	0	0	0	0	0	0	0	0	
Markaðsgengi á hlut í árslok	220	200	180	160	155	150	130	80	

Upplýsingar um meðaltöl í hvorri atvinnugrein árið 2017

	Ferðaiðnaður	Olía
Meðalálagning	133%	35%
Eiginfjárlutfall	28%	25%
Veltufjárlutfall	1,05	1,20
Lausafjárlutfall	0,65	0,80
Veltuhraði birgða	9,00	7,50
Meðalbirgðatími	40,00	48,00
Innheimtutími krafna	27,00	22,00
Arðsemi eigin fjár	20%	17%
V/EBITDA	4,3	5,1
V/H hlutfall	19,9	10,0
EBITDA/Sala	30,5%	10,0%